

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

จากการอภิปรายตลอดงานวิจัยชิ้นนี้ เราคงพอมองเห็นแล้วว่าความพยายามของทฤษฎีโทรปที่จะอธิบายว่า โทรปหรือสิ่งเฉพาะนามธรรมเป็นสิ่งพื้นฐานที่สุดในภววิทยานั้น สัมฤทธิ์ผลเพียงใด ทั้งนี้ก็เพราะทฤษฎีโทรปนั้นสามารถอธิบายคุณลักษณะของสิ่งให้เป็นสิ่งเฉพาะนามธรรมได้ และยังสามารถทำให้เห็นได้ว่าฐานะของสิ่งสากลของสัจนิยมก็เป็นเพียงสิ่งที่ได้มาจากเซตของความเหมือนของโทรป ส่วนสิ่งเฉพาะรูปธรรมของนามนิยมแบบอื่นก็เป็นเอกลักษณ์กับผลรวมการปรากฏพร้อมของโทรป การทำคุณลักษณะให้เป็นสิ่งเฉพาะ รวมทั้งเซตของความเหมือนและผลรวมการปรากฏพร้อมของโทรปก็ยังสามารถตอบโต้แย้งกับข้อคัดค้านของนักปรัชญาที่ไม่เห็นด้วยได้อีกด้วย จึงสรุปได้ว่า การวางทฤษฎีของทฤษฎีโทรปนี้สามารถโต้แย้งสัจนิยมและนามนิยมแบบเคร่งครัดให้ตกลงไปได้

ตั้งแต่สเดาที่ได้มีข้อเสนอว่า เราสามารถเข้าใจคุณสมบัติต่างๆของสิ่งให้เป็นสิ่งเฉพาะได้นั้น วิลเลียมส์ก็เข้ามาสานต่อแนวคิดนี้ และพัฒนาในชื่อว่าทฤษฎีโทรปแบบกลุ่มคุณลักษณะซึ่งในทางอภิปรัชญาของคุณลักษณะแล้วถือว่าเป็นนามนิยมแบบหนึ่ง คำกล่าวของวิลเลียมส์ในตอนท้ายบทความ *The Elements of Being* นั้นดูเหมือนจะได้รับการตอบรับอยู่ไม่น้อย วิลเลียมส์กล่าวว่าในปรัชญาเริ่มต้นเช่นที่เขาทำอยู่นี้ ทำได้มากที่สุดก็เพียงการเข้ามาเตรียมหนทางเพื่อการอภิปรายในวงกว้างยิ่งขึ้น และคำถามสุดท้ายที่วิลเลียมส์คิดว่าปรัชญาพยายามหาคำตอบก็คือ สิ่งที่มีอยู่จริงนั้น มีเฉพาะวัตถุทางกายภาพเท่านั้น หรือว่ามีจิตวิญญาณด้วย สิ่งในทางกายภาพมีขึ้นได้อย่างไร และจิตเองนั้นมีขึ้นได้อย่างไร ทั้งสองเกี่ยวข้องกันอย่างไร คำถามสุดท้ายที่ยิ่งใหญ่เหล่านี้ น่าจะมีจุดเริ่มต้นจากทฤษฎีเริ่มแรกในปรัชญาที่ถูกต้อง (Williams, 1966 : pp. 108-109) คำกล่าวอันน่าประทับใจนี้ได้รับการตอบรับเป็นอย่างดีจากนักทฤษฎีโทรปรุ่นหลังๆอย่าง แคมป์เบลหรือเบคอน ซึ่งต่างก็กล่าวว่างานที่ตนทำเกี่ยวกับทฤษฎีโทรปนี้ถือเป็นการสานต่อตามความตั้งใจของวิลเลียมส์ การอภิปรายทางภววิทยาแบบทฤษฎีโทรปในวงกว้างจึงมีเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนปัจจุบัน

ในงาน Abstract Particulars (1990) ของแคมป์เบลนั้น ก็เป็นการวางรากฐานภววิทยาทั้งหมดด้วยทฤษฎีโทรป เขาได้กล่าวถึงทั้งการเป็นสาเหตุ (Causation) ปรัชญาของระบบอวกาศ-เวลา (The Philosophy of Space & Time) ปรัชญาจิต (The Philosophy of Mind) และอภิปรัชญาของปรัชญาสังคม ว่าอธิบายได้ด้วยโทรป ที่น่าสนใจคือแคมป์เบลได้นำไปใช้ในทฤษฎีทางฟิสิกส์อย่างทฤษฎีสนาม (Field Theory) ด้วย ส่วนเบคอนในงาน Universals and Property Instances : The Alphabet of Being ก็เป็นการวางหลักการของทฤษฎีโทรปในเชิงรูปแบบเพื่อตอบปัญหาเรื่องความสัมพันธ์ , โลกที่เป็นไปได้ , ฯลฯ และนักปรัชญาอย่าง ดี ดับเบิลยู เมอร์ทซ์ (D.W. Mertz) ก็มีงานเขียนที่ชื่อ Moderate Realism and its Logic (1996) ซึ่งเป็นทฤษฎีโทรปในแบบสังคมนิยมแบบสายกลางของอาร์มสตรอง เมอร์ทซ์ได้สร้างระบบทางตรรกวิทยาที่ล้ำหน้ามากในชื่อว่า ตรรกวิทยาภาคแสดงของสิ่งเฉพาะ(particularized predicate logic - PPL) (Bacon,1997) ทั้งหมดนี้เป็นการประยุกต์จากทฤษฎีโทรปที่น่าสนใจที่จะศึกษาต่อไปเป็นอย่างยิ่ง

ในงาน The Elements of Being ของวิลเลียมส์เองก็มีการพูดถึงภววิทยาในแบบทฤษฎีโทรปอยู่ก่อนแล้วซึ่งมีอยู่หลายประเด็นที่น่าสนใจที่จะศึกษาค้นคว้าต่อไป ประเด็นที่น่าจะได้อภิปรายต่อไปได้ ผู้เขียนเห็นว่ามียู่ 2 ประเด็นคือ ทฤษฎีความรู้ และภววิทยาของจิต วิลเลียมส์เห็นว่า ประสบการณ์นิยมดั้งเดิมอย่างที ล็อค (Locke) เบอริคเลย์ (Berkeley) และ ฮูม (Hume) พูดถึงเช่น มโนภาพ รอยประทับ หรือที่เรียกว่าข้อมูลทางผัสสะในญาณวิทยาสมัยปัจจุบันนั้น ถ้าเข้าใจว่าเป็นโทรปแล้ว ปัญหาทั้งหลายจะหมดไป โทรปเหล่านี้ก็เป็นค่าของตัวแปรในภาษาเชิงตรรกวิทยาได้ด้วย ไม่ว่าจะผัสสะ , มโนทัศน์ หรือคำต่างก็เป็นสิ่งเฉพาะนามธรรมที่บ่งถึงสิ่งสากลได้ มโนทัศน์นั้นก็ใช่จะเป็นนามธรรมไปมากกว่าผัสสะแต่อย่างใด มโนทัศน์หนึ่ง เมื่อบ่งถึงสิ่งสากลของมันได้ ก็แสดงว่าบ่งถึงสิ่งเฉพาะรูปธรรมได้เท่า ๆกัน จึงไม่น่าประหลาดใจอีกต่อไปถ้าจะกล่าววามโนภาพทั่วไป (general ideas) สร้างขึ้นจากประสบการณ์ได้อย่างไร และสิ่งเหล่านี้สมนัยกับสิ่งภายนอกไม่ว่าจะเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมที่เรามีประสบการณ์ได้อย่างไรด้วย (Williams , 1966 : 103)

ในส่วนภววิทยาของจิตนั้น วิลเลียมส์กล่าวว่า การพูดถึงจิตไม่ว่าจะเป็นความคิดที่ไร้ภาพหรือมโนภาพที่ไม่ใช่ภาพ (nonimaginal ideas) หรือมโนทัศน์บริสุทธิ์ (pure concepts) หรืออะไรก็ตามนั้นสิ่งเหล่านี้ถ้ามีอยู่จริงก็มีอยู่อย่างโทรป การมีความคิด ความตั้งใจ หรือกระบวนการทางจิตที่ซับซ้อนไม่ว่าจะเป็นการตัดสินใจทางศีลธรรม ความเชื่อ ฯลฯ ก็ถือเป็นการ

เกิดขึ้นแต่ครั้งเฉพาะตัวได้ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างประสบการณ์ทางจิตกับกระบวนการทางกาย วิลเลียมส์กล่าวว่า สิ่งที่เชื่อมต่อในเชิงกายภาพของโทรปที่เกี่ยวกับจิตก็เป็นโทรปทางกายภาพทั่วไป ส่วนรูปแบบการดำเนินการและการเคลื่อนไหว ทั้งในเชิงพฤติกรรมและเชิงกายภาพก็คือ ความเชื่อ การจำแนกแยกแยะ การรับรู้ ความปรารถนา ฯลฯ การทำงานของมนุษย์ที่เรามักจะพูดถึงหรือคิดถึงนั้นจะถือว่าเป็นโทรปผสมอย่างที่นักปรัชญาเรียกว่ารูปแปรผสม (mixed modes) ดังนั้นแล้วเราจะเข้าใจได้ว่าความคิดความรู้สึกอย่างเช่น ความรักครั้งหนึ่ง นั้นเป็นการเกิดขึ้นเฉพาะซึ่งเป็นโทรป แบบใดแบบหนึ่งระหว่างโทรปทางจิต, กาย , หรือว่าผสมก็ได้ (Williams, 1966:89)

ประเด็นเหล่านี้ น่าจะได้มีการอภิปรายกันต่อไปเพื่อจะเป็นบทพิสูจน์ว่าทฤษฎีโทรปจะเข้าไปมีบทบาทในภาววิทยาระดับที่กว้างขึ้นอย่างประสบความสำเร็จได้หรือไม่ ความคิดเห็นของผู้เขียนก็คือ ถ้าเราจะอธิบายสิ่งอื่น ๆ นอกเหนือจากสิ่งทางกายภาพ เช่น จิตวิญญาณพระเจ้า หรือสิ่งที่พ้นผัสสะทั้งหลายว่าเป็นโทรปนั้น เราจะเริ่มเข้าใจว่าสิ่งเหล่านี้มีส่วนประกอบหรือไม่ และจะเข้าใจว่าเป็นสิ่งเฉพาะได้อย่างไรหรือด้วยวิธีการใด จากนั้นก็อธิบายจากส่วนประกอบนั้นไปสู่ส่วนรวมอย่างที่อธิบายจากโทรปของคุณลักษณะไปสู่สิ่งสากลหรือสิ่งเฉพาะรูปธรรม แคมป์เบลก็มีความพยายามที่จะอธิบายเสียงว่าเป็นโทรปด้วยวิธีการทำความเข้าใจก่อนว่าเสียงจะเป็นสิ่งเฉพาะได้อย่างไร แคมป์เบลเสนอว่าควรจะมีมิติของการเป็นมิติ (dimensionality) ที่กว้างขึ้น เช่นเข้าใจว่าเป็นที่ของมิติรูปแบบหนึ่ง อาจจะเป็นที่ของ 1 มิติ ที่ของ 2 มิติ มิติหนึ่งๆ จะมีที่ของมันและที่นี้ก็เป็นที่เชิงการเข้าใจแบบคณิตศาสตร์ซึ่งปราศจากสถานที่ แคมป์เบลเห็นว่าด้วยความเข้าใจแบบนี้จะทำให้เราเข้าใจเสียงได้ในการเป็นสิ่งเฉพาะซึ่งมีที่ของมันในกรอบของมิติ ระดับเสียง-ความดัง-เวลา (Campbell, 1990 :55) ในการอธิบายสิ่งต่างๆเช่นนี้ ถ้าทำได้จริงก็น่าจะเป็นบทพิสูจน์ว่า ทฤษฎีโทรปสามารถครอบคลุมภาววิทยาในระดับที่กว้างยิ่งขึ้นได้